

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะเป็นการสรุปของการศึกษาทั้งหมด และข้อเสนอแนะอันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางนโยบายการพัฒนาทางด้านการเกษตร และสหกรณ์ต่อไป

5.1 สรุป

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ภาคเกษตรจึงเป็นสาขาเศรษฐกิจพื้นฐานที่ทำให้เกิดการลงทุนและการพัฒนา ในสาขาเศรษฐกิจอื่น ๆ การพัฒนาภาคเกษตรจึงเป็นจุดสำคัญที่จะมีส่วนช่วยทำให้เกิดการพัฒนาประเทศโดยรวม ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาฯ ด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งดำเนินมาเป็นเวลามากกว่า 20 ปี ใ้วางแผนทางการพัฒนาประเทศโดยใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาแล้วถึง 5 ฉบับ ซึ่งทำให้เกิดความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมเป็นไปได้อย่างมาก อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงตัวเกษตรกรเอง ส่วนใหญ่แล้วยังประสบปัญหาในเรื่องของประสิทธิภาพของการผลิต การลงทุน ประสิทธิภาพของแรงงาน และการใช้เทคโนโลยีในการผลิต ซึ่งปัญหาเหล่านี้เกิดขึ้นเนื่องจากเกษตรกรของประเทศไทย ส่วนใหญ่ยังมีรายได้ต่ำเมื่อเทียบกับภาคเศรษฐกิจอื่น จึงทำให้เกิดการออมเพื่อการลงทุนได้น้อย

การศึกษาดังเรื่องพฤติกรรมในการลงทุนของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหนองไผ่จำดัก จึงเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องการพัฒนาทางด้านการเกษตรของประเทศไทย ซึ่งเป็นการศึกษาในพื้นที่เป้าหมายโดยเฉพาะ และในการศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายส่วนหนึ่งที่จะทำการเปรียบเทียบระหว่างเกษตรกรที่รวมกลุ่มกันเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร กับกลุ่มเกษตรกรที่ไม่ได้สมัครเข้าเป็นสมาชิก เพื่อยหาข้อแตกต่างในเรื่องของส่วนประกอบของการ

ลงทุนของเกษตรกร และวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมในการลงทุนในระดับฟาร์ม เป็นการหาข้อสรุปที่จะเป็นประโยชน์ในการวางนโยบายเพื่อพัฒนาการเกษตรในระดับฟาร์มของเกษตรกรยังเชื่อมโยงไปถึงการพัฒนาการเกษตรของประเทศต่อไป

จากผลของการศึกษา สรุปได้ว่าเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรหนองไผ่ จำกัด และเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกที่ตกเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะคล้ายคลึงกันคือมีรายได้หลักจากการผลิตพืชเป็นสำคัญ ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 75.58 และ 73.44 ของรายรับทั้งหมดของครอบครัวฟาร์ม ตามลำดับ ที่เหลือนอกจากนี้ก็มีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์ การขายแรงงานของสมาชิกในครัวเรือนและอื่น ๆ ทั้งนี้ในการผลิตพืชของเกษตรกรทั้งสองกลุ่ม อยู่ในเขตการเกษตรที่อาศัยน้ำฝน โดยมีเนื้อที่ต่อครองเฉลี่ยต่อครัวเรือนคิดเป็น 44.22 ไร่ ในส่วนของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และ 40.80 ไร่ ในส่วนของเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิก ซึ่งนับว่าค่อนข้างใหญ่ เมื่อเทียบกับพื้นที่ต่อครองของเกษตรกรในบริเวณอื่น ๆ ทั้งในเขตภาคเหนือตอนล่าง และของจังหวัดเพชรบูรณ์เอง

การศึกษาดังกล่าวทั่วไปของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร พบว่าเกษตรกรทั้งที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิก มีความคล้ายคลึงกันกล่าวคือหัวหน้าครัวเรือนของเกษตรกร ทั้งสองกลุ่มมีระดับอายุเฉลี่ยประมาณ 46 ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบชั้นป.4 ส่วนสมาชิกของครัวเรือนเกษตรกรทั้งสองกลุ่มที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และที่ไม่ได้เป็นสมาชิกซึ่งมีความใกล้เคียงกันทั้งในเรื่องจำนวนสมาชิกเฉลี่ยในครัวเรือน ซึ่งมีครัวเรือนละ 5.2 คน ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จะจบชั้นป.4 ในเรื่องของกรรมสิทธิ์ในที่ดินของเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มจะมีที่ดินเป็นของตนเอง มีการเช่าที่ดินเพื่อทำการเกษตรเพียงเล็กน้อย การใช้ที่ดินส่วนใหญ่เกือบทั้งหมดจะเข้าไปในการผลิตพืชที่สำคัญคือ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเขียวถั่วมัน พืชสวนและอื่น ๆ ผลผลิตส่วนใหญ่ที่ได้จะนำไปขาย รองลงมาจะเก็บไว้บริโภคในครัวเรือนและอื่น ๆ ตามลำดับ

ในเรื่องของการใช้แรงงานเกษตรกรรวมทั้งสองกลุ่ม จะใช้แรงงานเกือบทั้งหมดของแรงงานในวัยทำงานไปในกิจการฟาร์ม โดยมีข้อแตกต่างกันเล็กน้อย ที่จำนวนวันของการทำงานโดยเฉลี่ยของกลุ่มที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร มากกว่ากลุ่มที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรถึง 65.6 วัน (man-days) แต่ในเรื่องของแรงงานจ้างและแรงงานแลกเปลี่ยนกันไม่มีความแตกต่างกันมากนัก

ผลของการศึกษาในเรื่องสินทรัพย์ของครัวเรือนเกษตรกร ของเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่ม แม้จะพบว่าโครงสร้างค่อนข้างคล้ายคลึงกันคือ มูลค่าปัจจุบันส่วนใหญ่จะเป็นสินทรัพย์ประเภทที่ดิน แต่เมื่อถ่วงน้ำหนักสินทรัพย์เฉลี่ยทุกประเภทแล้วกลับพบว่าเกษตรกรกลุ่มที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีมูลค่าสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เป็นสมาชิกเฉลี่ยถึงครัวเรือนละ 25,428.28 บาท ส่วนในเรื่องของภาวะหนี้สินของครัวเรือนเกษตรกรนั้นพบว่ามีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก ระหว่างเกษตรกรตัวอย่างทั้งสองกลุ่มกล่าวคือ สินเชื่อที่ใคร่ทั้งหมคนในระหว่างปีที่ทำการศึกษากลุ่มที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เป็นสมาชิกเฉลี่ยถึงครัวเรือนละ 6,541.29 บาท เมื่อพิจารณาประเภทของแหล่งเงินเชื่อที่ใคร่ก็พบว่ากลุ่มที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรสามารถกู้เงินจากแหล่งที่เป็นสถาบัน (สหกรณ์การเกษตรหนองไผ่ จำกัด) ได้มากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เป็นสมาชิก (กู้จากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และธนาคารพาณิชย์อื่น ๆ) ทำให้เสียดอกเบี้ยในอัตราค่า ส่วนในเรื่องของการใช้เงินเชื่อที่ใคร่ และความสามารถในการชำระหนี้สินมีความแตกต่างกันค่อนข้างน้อยระหว่างเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร กับเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิก

ในเรื่องของรายรับ รายจ่าย รายได้ และการออมของครอบครัวฟาร์มซึ่งล้วนเป็นปัจจัยที่สำคัญ ที่จะมีผลกระทบต่อการลงทุนในระดับฟาร์มของเกษตรกรนั้น ใ้พบว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิก มีรายรับส่วนใหญ่จากรายรับภายในฟาร์มเอง โดยเฉพาะจากการผลิตที่ส่วนน้อยมาจากรายรับนอกฟาร์ม โดยที่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีรายรับทั้งหมดสูงกว่าเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกเฉลี่ยครัวเรือนละ 6,470.12 บาท

และเมื่อพิจารณาถึงเรื่องรายจ่ายของฟาร์มพบว่า มีลักษณะค่อนข้างคล้ายคลึงกันระหว่างเกษตรกร ที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร กับกลุ่มที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกล่าวคือ รายจ่ายส่วนใหญ่ของฟาร์มจะ ใช้ไปในด้านการผลิตพืช และรายจ่ายเพื่อการบริโภคซึ่งส่วนใหญ่จะใช้ไปในด้านเป็นค่าอาหาร และเมื่อพิจารณาการจ่ายของครอบครัวฟาร์มทุกประเภทแล้ว พบว่าเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรมีรายจ่ายเฉลี่ยต่อฟาร์ม สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เป็นสมาชิกครัวเรือนละ 7,150.15 บาท ในปีการศึกษาส่วนในเรื่องการออมของฟาร์มที่จะสามารถจะแปลงไปเป็นการลงทุนได้ มีความคล้าย คลึงกันระหว่างเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร กับเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกคือ ส่วน ใหญ่แล้วจะเป็นการออมทางการเงิน ซึ่งประกอบไปด้วยสินทรัพย์สภาพคล่องต่าง ๆ นอกจากนั้น จะเป็นการออมในรูปของทรัพย์สินที่ใช้ในครัวเรือน โดยกลุ่มเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การ- เกษตร จะมีการออมทางการเงินสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เป็นสมาชิกเฉลี่ยฟาร์มละ 2,661.80 บาท เพราะมีการออมในรูปของหุ้นสหกรณ์ด้วย แต่สำหรับการออมในรูปสินทรัพย์ที่ใช้ในครัวเรือนพบว่า กลุ่มที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรจะสูงกว่ากลุ่มที่เป็นสมาชิกเฉลี่ยครัวเรือนละ 827.86 บาท

ผลของการศึกษาเรื่องการลงทุนของฟาร์มพบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีการ ลงทุนเบื้องต้นเฉลี่ยฟาร์มละ 30,292.45 บาท โดยมีแหล่งที่มาของการลงทุนเป็น 2 ประเภท คือ ได้มาจากแหล่งภายในครัวเรือนเกษตรกรเองเฉลี่ยฟาร์มละ 11,032.65 บาท มาจาก แหล่งภายนอกครัวเรือนเกษตรกร โดยการกู้ยืมเฉลี่ยฟาร์มละ 19,259.80 บาท ส่วนกลุ่มที่ ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรนั้นพบว่า มีการลงทุนเบื้องต้นเฉลี่ยฟาร์มละ 22,812.58 บาท โดยมีแหล่งที่มาภายในครัวเรือนเกษตรกรเองเฉลี่ยฟาร์มละ 8,508.40 บาท และ มาจากแหล่งภายนอกครัวเรือนเฉลี่ยฟาร์มละ 13,579.49 บาท จึงเห็นว่ากลุ่มที่เป็นสมาชิก สหกรณ์การเกษตร มีการลงทุนเบื้องต้นสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เป็นสมาชิกถึงครัวเรือนละ 7,479.87 บาท และเมื่อพิจารณาถึงเรื่องการลงทุนสุทธิ กลุ่มที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร มีการลงทุนสุทธิสูงกว่าเฉลี่ยฟาร์มละ 5,267.84 บาท

อย่างไรก็ตามจากผลของการศึกษาพบว่า แม้โครงสร้างแหล่งที่มาของการลงทุนของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร กับเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิก จะมีลักษณะคล้ายคลึงกัน แต่จะเห็นว่าสัดส่วนของการออมทางการเงิน และการใช้แรงงานในครัวเรือนของเกษตรกรทั้งสองกลุ่มค่อนข้างจะแตกต่างกันคือ กลุ่มที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรจะมีมูลค่าเฉลี่ยของการใช้แรงงานในครัวเรือนสูงกว่ากลุ่มที่เป็นสมาชิกถึงครัวเรือนละ 2,182.55 บาท แต่การออมทางการเงินกลับต่ำกว่ากลุ่มที่เป็นสมาชิกถึงครัวเรือนละ 3,982.11 บาท ในแง่แหล่งที่มาจากการสุ่มค้นพบว่า สมาชิกสหกรณ์การเกษตรมีมูลค่าของการกู้ยืมเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เป็นสมาชิกครัวเรือนละ 5,680.31 บาท

ผลการประมาณค่าฟังก์ชันการลงทุนตามสมการเพื่อหาว่า ปัจจัยอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนเบื้องต้น ของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุดก็คือ ระดับรายได้ของฟาร์ม รองลงมาคือ ปริมาณเงินกู้ที่เกษตรกรได้รับ จำนวนวันในการทำงานของสมาชิกในครอบครัวฟาร์ม และระดับอายุของหัวหน้าครัวเรือน ตามลำดับ ส่วนของเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนเบื้องต้นของเกษตรกรมากที่สุดก็คือ ระดับรายได้ของฟาร์ม รองลงมาคือ ต้นทุนในการใช้ทุน จำนวนวันในการทำงานของสมาชิกในครอบครัวฟาร์ม และขนาดของฟาร์ม ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนเบื้องต้น ของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิก จะเห็นได้ว่ามีส่วนคล้ายคลึงกันอยู่ 2 ตัวแปรคือ ระดับรายได้ของฟาร์ม และจำนวนวันในการทำงานของแรงงานในครอบครัวฟาร์ม และเมื่อได้ใช้ผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถดถอยเชิงซ้อน ที่ใช้เป็นแบบจำลองของการศึกษา โดยนำข้อมูลของเกษตรกรทั้งสองกลุ่มมาประมาณการรวมกัน (pooled data) เพื่ออธิบายระดับการลงทุนเบื้องต้นของเกษตรกรทั้งสองกลุ่ม และเพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการลงทุนของเกษตรกรทั้งสองกลุ่ม จากการศึกษาครั้งนี้กับผลการศึกษาก่อนหน้าที่สำคัญ ได้พบว่าปัจจัย

ที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนเบื้องต้นของเกษตรกรมากที่สุดคือ ระบายรายได้ของฟาร์ม รองลงมาคือ ปริมาณเงินกู้ที่เกษตรกรได้รับ จำนวนวันในการทำงานของแรงงานในครอบครัวฟาร์ม และ ขนาดของฟาร์ม ตามลำดับ ซึ่งก็สอดคล้องกับผลการศึกษาก่อน ๆ ที่เคยทำมาแล้ว ยกเว้นตัวแปร ในเรื่อง ขนาดของฟาร์ม ซึ่งพบว่ามีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับการลงทุนเบื้องต้น จึงแตกต่างกับผลของการศึกษาที่ผ่านมา

5.2 ข้อเสนอแนะ

ผลของการศึกษาได้แสดงให้เห็นว่า แม้โครงสร้างและแหล่งที่มาในการลงทุนของ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิก จะมีลักษณะค่อนข้าง คล้ายคลึงกัน แต่ในเรื่องของตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการลงทุนของเกษตรกรทั้งสองกลุ่มก็มีส่วน ที่แตกต่างกันจนส่งผลทำให้ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร มีระดับการลงทุนสูงกว่า เกษตรกรกลุ่มที่ไม่ได้เป็นสมาชิก ทั้งในแง่ของการลงทุนเบื้องต้น และการลงทุนสุทธิ ดังนั้นจึง สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะได้ดังนี้

1. เกษตรกรควรจะได้รวมกลุ่มกันเป็นสหกรณ์การเกษตร ซึ่งจะส่งผลทำให้ เกษตรกรได้รับประโยชน์ต่าง ๆ หลายประการด้วยกันคือ

ก. มีแหล่งที่จะได้รับสินเชื่อที่เป็นสถาบัน ในอัตราดอกเบี้ยต่ำที่จะนำมาใช้ ในการผลิต ผลของการศึกษาพบว่า ปริมาณสินเชื่อหรือเงินกู้ที่เกษตรกรได้รับ ถ้ามีปริมาณเพิ่ม ขึ้น จะทำให้การลงทุนเบื้องต้นของเกษตรกรเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งปัจจัยนี้พบในกลุ่มเกษตรกรโดยรวม และเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร

ข. ได้รับประโยชน์ในค่านรวมกันซื้อรวมกันขายทางธุรกิจทำให้เกิดอำนาจต่อ รองทางการตลาด เช่น รวมกันซื้อปัจจัยการผลิตและขายผลผลิตกับพ่อค้า คือ เมื่อมีการรวมกันซื้อ ปัจจัยการผลิตก็สามารถซื้อได้ในราคาที่ถูกลงกว่า และการรวมกันขายผลผลิตกับพ่อค้าก็สามารถขาย ได้ในราคาที่สูงกว่าปัจจุบัน เป็นการยกระดับรายได้ของเกษตรกรให้สูงขึ้น

ค. การรวมตัวกันของเกษตรกร จะทำให้สามารถรวมกันซื้อสินค้าประเภททุนขนาดใหญ่ เช่น รถยนต์บรรทุก รถแทรกเตอร์ โรงสี ฯลฯ และใช้สิ่งบริการเหล่านี้รวมกัน ก็สามารถจะลดต้นทุนในการผลิต ซึ่งจะส่งผลทำให้เหลือเงินในการลงทุนด้านอื่น ๆ เพิ่มขึ้นได้

งานที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความรู้เกี่ยวกับระบบงานสหกรณ์ให้แพร่หลายยิ่งขึ้น เพื่อให้เกษตรกรตระหนักถึงความสำคัญของการรวมกลุ่มกัน เพื่อแก้ปัญหาและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2. ปัญหาและอุปสรรคบางอย่าง ซึ่งเป็นข้อจำกัดทำให้เกษตรกรบางคน ไม่อยากที่จะสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ก็ควรจะได้รับบริการแก้ไขและปรับปรุงให้ทันสมัย เช่น คุณสมบัติที่จะต้องมีที่ดินเป็นกรรมสิทธิ์ของตน จึงจะได้รับบริการสินเชื่อ เป็นต้น ปัญหาจากการศึกษาพบว่า มีเกษตรกรจำนวนหนึ่งเป็นผู้ทำกินในเขตที่สงวนของรัฐ เช่น ป่าสงวนที่หมกสสภาพแล้ว ทางราชการก็ควรจะได้เร่งรับทำการปฏิรูปที่ดิน เพื่อให้เกษตรกรได้กรรมสิทธิ์และใช้เป็นหลักประกันในการขอรับสินเชื่อได้ อันจะเป็นแรงจูงใจที่จะสมัครเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรอีกทางหนึ่ง

3. ในค่านโยบายและการวางแผน เพื่อพัฒนาทางด้านการเกษตร จากผลของการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการลงทุน และความต้องการของเกษตรกรในกลุ่มต่าง ๆ ไม่เหมือนกันทั้งหมด (เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรและเกษตรกรที่ไม่ได้เป็นสมาชิก) ดังนั้นในการวางแผนและส่งเสริมพัฒนาทางด้านการเกษตร จึงน่าจะแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่มด้วย ซึ่งจะให้ประโยชน์ถูกต้องกว่าการวางแผนนโยบายรวม ๆ อย่างที่เคยปฏิบัติมา

4. ในส่วนของการศึกษารองนี้ ถ้าจะได้ใช้ในการศึกษาต่อไปควรจะได้รับปรับปรุงในด้านข้อมูลต่าง ๆ และพื้นที่ในการศึกษาและยิ่งไปกว่านั้น การศึกษานี้ไม่ได้เอารายได้ออก

ฟาร์มมารวมพิจารณาด้วย เหตุผลที่ฟาร์มโคของฟาร์มของเกษตรกรในแถบนี้เป็นรายที่ไม่
แน่นอน และมักจะไ้หมกไปในช่วงนั้น ๆ โคที่ไม่ได้เก็บไว้เป็นเงินออมเพื่อการลงทุน โดย
เฉพาะในปีที่ศึกษาเกษตรกรตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับเงินค้ำจางจากโครงการ กสช. ของรัฐบาล
ดังนั้นจึงอาจทำให้ความคาดเคลื่อนในการศึกษาได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved